

Termodynamická teplota

Autor: Mgr. Jaromír JUŘEK

Kopírování a jakékoliv další využití výukového materiálu je povoleno pouze s uvedením odkazu na www.jarjurek.cz.

1. Termodynamická teplota

Teplota není nijak omezena shora, nelze ji však libovolně snižovat. V laboratořích se blížíme k nejnižší možné teplotě, a tou je **-273,15 °C**. Tato teplota se nazývá **absolutní nula**. Na základě tohoto poznatku se ve fyzice teplota měří od absolutní nuly. Potom jsou všechny teplotní údaje kladné. Tato stupnice se nazývá **termodynamická teplotní stupnice** nebo také **stupnice Kelvinova**.

Značka teploty je v tomto případě ... T

Základní jednotka teploty je kelvin [K].

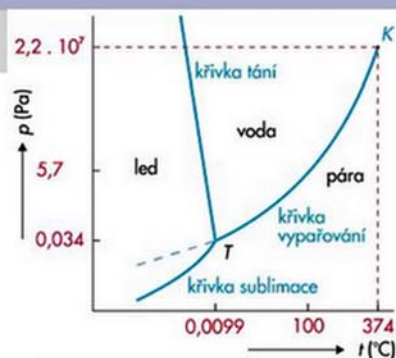
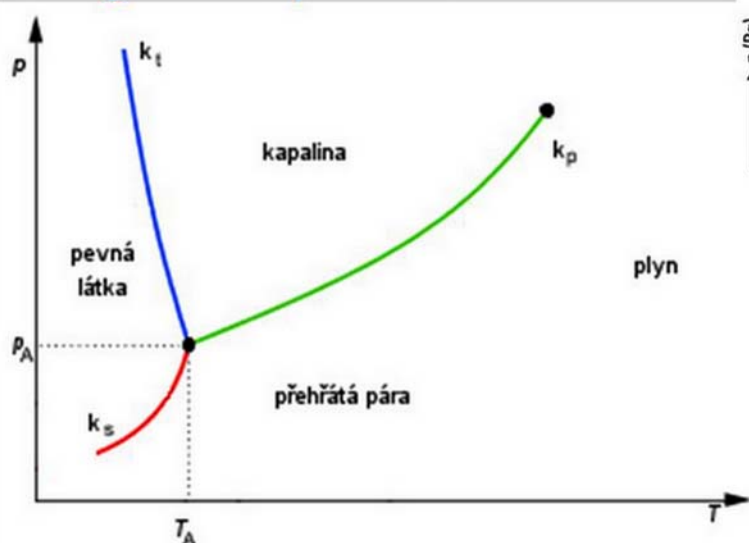
Platí tedy: $0\text{ °C} = 273,15\text{ K}$

Zatímco např. Celsiova stupnice je dána dvěma základními body, tedy teplotou tání ledu (0 °C) a teplotou varu vody (100 °C), termodynamická stupnice vychází **jen z jedné základní teploty**. Byla za ni zvolena teplota rovnovážného stavu soustavy led + voda + sytá vodní pára. Tento rovnovážný stav se nazývá **trojný bod** vody a dohodou byla přiřazena teplota $T_r = 273,15\text{ K}$.

Pozn.: Trojný bod je fyzikální pojem označující bod ve fázovém diagramu. Trojný bod udává teplotu a tlak, při kterých existuje rovnovážný stav mezi všemi třemi skupenstvími současně, tedy mezi pevnou látkou, kapalinou a plynem. Na fázovém diagramu je určen jako průsečík křivky tání, křivky nasycených par a sublimační křivky (např. bod T na obrázku).

Fázový diagram

= diagram skupenství

Kelvin je $1/273,15$ díl termodynamické teploty trojného bodu vody.

Převodní vztahy mezi teplotou udanou ve stupních Celsia a v kelvinech:

$$t = (T - 273,15)\text{ °C}$$

$$T = (t + 273,15)\text{ K}$$

2. Termodynamická teplota - procvičovací úlohy

1. Vyjadřují zápisy $t = 1\ 025\text{ °C}$ a $T = 1\ 025\text{ K}$ tutéž teplotu?

4132

2. **Doplňte chybějící údaje v tabulce:**

4130

T [K]	300	200		855.5		7,1		156,8	
t [°C]			-5		31,5		1 420		156,8

3. **Čím se liší od sebe zápisy $T = 55 \text{ K}$ a $\Delta T = 55 \text{ K}$? Vyjádřete také oba zápisy ve stupních Celsia.**

4131

 Obsah

1. Termodynamická teplota	2
2. Termodynamická teplota - procvičovací úlohy	2